

Forfatterskab

Forfatterskabsbegrebet er under forandring. Tidligere var der typisk én forfatter til en videnskabelig artikel, men i dag er eneforfatterskaber sjældne. Et tydeligt tegn er, at antallet af forfattere pr. artikel stiger [1]. Mange forskningsprojekter kan i dag ikke gennemføres af én person alene og kræver samarbejde på tværs af discipliner, specialer, institutioner og sågar nationaliteter. Derfor kan der være ganske gode grunde til, at antallet af forfattere pr. artikel stiger. Det har dog den konsekvens, at det bliver vanskeligere at bestemme, hvem der skal have anerkendelse for arbejdet, og hvem der bærer ansvaret for artiklens samlede indhold.

De fleste videnskabelige tidsskrifter har tilsluttet sig forfatterskabskriterierne fra International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) [2], hvor det fastslås, at enhver forfatter skal have været intellektuelt involveret i forskningsprocessen fra start til slut. Bidragsydere, såkaldte *contributors*, som ikke opfylder forfatterskabskriterierne, er naturligvis ikke berettiget til forfatterskab.

Når man som forfatter publicerer i et videnskabeligt tidsskrift, skriver man under på, at man opfylder forfatterskabskriterierne. Det gælder også forfattere, som publicerer i Ugeskrift for Læger og Danish Medical Journal. Vi spurgte for nylig til forfatternes holdning og kendskab til kriterierne for forfatterskab [3]. Opgørelsen viste, at der er en basal uvidenhed om forfatterskabskriterierne, og hvad det indebærer at være forfatter. Der er tydeligvis behov for information og undervisning om forfatterskabsbegrebet, og fra redaktionens side vil vi lægge stor vægt på at informere om kriterierne for forfatterskab. Emnet skal dog også prioriteres i både den præ- og postgraduate undervisning, hvor man blandt andet bør diskutere de konkrete problemstillinger, som forfatterskab kan give anledning til.

Studier, som involverer mange forfattere, kan udgøre et særligt problem. Især i multicenterstudier bør man tidligt i forskningsprocessen lave detaljerede skriftlige aftaler om forfatterskab i de videnskabelige artikler [4].

Forfatterrækkefølge kan også give anledning til diskussioner i en forfattergruppe. Førsteforfatteren har typisk deltaget i alle faser af projektet inkl. data-analyse og udarbejdelse af det første manuskript-

udkast. Sidsteforfatteren er typisk den seniore person, som har vejledt i alle forskningsprocessens faser, altså fra ide til endelig afrapportering. Øvrige forfattere har på forskellig vis bidraget til forskningsprojektet, og rækkefølgen af disse er formentlig ikke så afgørende. Internationalt er der dog forskellige meninger om forfatterrækkefølge og om, hvilke forfatterskaber der er de mest eftertragtede. I Kina går man f.eks. ikke op i, om man er første- eller sidsteforfatter. Derimod er det meget fint at være korresponderende forfatter.

Sommetider bliver vi i redaktionen spurgt om, hvorvidt to personer kan dele førsteforfatterskabet. Internationalt er der åbenbart tale om en så væsentlig problemstilling, at PubMed har besluttet at åbne op for den mulighed i nærmeste fremtid. Snart vil vi derfor også i vores tidsskrifter give denne mulighed til forfatterne.

Det har været fremført, at man burde droppe begrebet forfatter; i stedet skulle man så nævne alle bidragsydere og specifikt anføre, hvem der har lavet hvad. Det ville konkret kunne betyde, at man i stedet for seks forfattere skulle nævne måske 50 forskellige personer og anføre deres individuelle bidrag. Denne model er langt fra optimal. Det skyldes ikke mindst, at det ville blive svært at placere et ansvar for artiklens indhold. Det er derfor nødvendigt at overveje og diskutere alternativer, herunder hvordan vi kan forbedre de eksisterende forfatterskabskriterier. Når ICMJE mødes i efteråret 2013, er dette punkt på dagsordenen.

LITTERATUR

1. Vinther S, Rosenberg J. Authorship trends over the past fifty years in the Journal of the Danish Medical Association (Danish: Ugeskrift for Læger). Dan Med J 2012;59(3):A4390.
2. www.icmje.org (1. maj 2012).
3. Vinther S, Rosenberg J. Appearance of ghost and gift authors in Ugeskrift for Læger and Danish Medical Journal. Dan Med J 2012;59(5):A4455.
4. Vinther S, Rosenberg J. Der mangler klare anvisninger for forfatterskab i multicenterstudier. Ugeskr Læger 2012;174:1222-5.

LEDER

Jacob Rosenberg &
Siri Vinther

KORRESPONDANCE:

Jacob Rosenberg,
Kirurgisk Gastroenterologisk
Afdeling, Herlev Hospital,
Herlev Ringvej 75,
2730 Herlev.
E-mail: jacob.rosenberg@
regionh.dk

INTERESSEKONFLIKTER:

Forfatternes ICMJE-formularer
er tilgængelige sammen med
lederen på Ugeskriftet.dk